

Leo Trotskij

Mer om sovjeter och "balkaniserings"-argumentet

1 september 1931 [Brev till Nin]

Jag har fått ditt brev av den 25 augusti. Du ställer frågan: Skall vi uppmana arbetarna att gå med i partiet eller Federationen? De lokala förhållandena talar för Federationen. De allmänna förhållandena i Spanien talar för partiet.

Ur praktisk synvinkel, dvs. utifrån styrkeförhållandena vid viss tidpunkt, är det svårt att lösa detta problem, men jag anser att vår principiella ståndpunkt är klar: vi förklarar att vi är en fraktion av partiet, en fraktion av Komintern. Det väsentliga i kampen mot oss går ut på att vi är "fiender" till Sovjetunionen och Komintern. Även Maurín lever på smulorna som faller från detta bord.

Om vi uppmanar arbetarna att gå med i Federationen, komprometterar vi oss i resten av Spanien och internationellt. Och vinner vi överhuvudtaget något i katalansk skala?

Av döma av de aktuella resultaten av vårt samarbete med Federationen, så anser jag att det varit oss mer till skada än till nytta. Hela Kominterns press, med *Pravda* i spetsen, har hållit oss ansvariga för Mauríns opportunistiska förvirring. Kamrat Mills¹ artiklar i *La Vérité* bidrog också starkt till detta. Trots detta samarbete tvingades vi bryta med Federationen och kom ut nästan tomhänta. Med andra ord har samarbetet med Federationen försvagat oss såväl nationellt som internationellt, utan att vara till nytta i Katalonien.

Det är dags att göra en balansräkning. Enligt min mening bör vi göra en skarp politisk vändning för att undvika att i fortsättningen förväxlas med Maurín – en förvirring som har varit till hans fördel och vår nackdel.

Det mest korrekta borde vara att uppmana arbetarna att ansluta sig till vänsterkommunisternas fraktion, att bygga denna och begära inträde i partiet. Men en sådan politik kräver att det åtminstone finns en officiell kärna, oavsett hur liten, för vänsteroppositionen i Katalonien.

Om du drar dig till minnes, så jag har insisterat på detta från första dagen efter din ankomst till Barcelona, men tyvärr utan framgång. Nu ser jag ingen annan utväg....

Maurín har utfärdat parollen: "All makt åt proletariatet!" Jag tror du har helt rätt i att Maurín för fram paroller av detta slag för att upprätta en bro till syndikalisterna och för det ska se ut som han har större styrka än han faktiskt har. Tyvärr är längtan efter yttre strålgångs mycket stark i politiken, och mycket katastrofal i revolutionär politik.

Jag frågar mig ibland varför det inte finns några sovjeter i Spanien? Vad är orsaken till detta?

Om sovjetparollen

I ett tidigare brev uttryckte jag flera tankar i detta sammanhang. Jag har utvecklat dem mycket utförligare i en artikel om arbetarkontroll i Tyskland som jag skickade dig. Det verkar som om de spanska arbetarna förknippar parollen om "juntor" med parollen om sovjeter, som av detta skäl förefaller dem vara för skarp, för avgörande, för "rysk". Det vill säga, de ser på den i ett annat ljus än de ryska arbetarna gjorde i motsvarande etapp. Vi står här inför en historisk paradox. Är det så att förekomsten av sovjeter i Sovjetunionen fungerar bromsande på skapandet av sovjeter i andra revolutionära länder?

¹ Mill var en pseudonym för Pavel Okun, en ukrainsk jude, aktiv i den "judiska gruppen" i franska kommunistpartiet. Gick med i vänsteroppositionen, ingick i Internationella Sekretariatet, men avslöjades 1932 som stalinistisk agent, när han förberedde sitt återvändande till Sovjet.

Denna fråga måste ges största möjliga uppmärksamhet i samtal med arbetare i olika delar av landet. Under alla omständigheter, om parollen om sovjeter (juntas) ännu inte fått gensvar, då måste vi koncentrera oss på parollen om fabrikskommittéer. Jag behandlade detta ämne i ovannämnda artikel om arbetarkontroll. På basis av fabrikskommittéer kan vi utveckla sovjetorganisationen utan att hänvisa till den vid namn.

Arbetarkontroll

När det gäller arbetarkontrollen, så har du enligt min mening helt rätt; att avstå från arbetarkontroll endast därför att reformisterna – i ord – är för den skulle vara en enorm dumhet. Tvärtom bör vi just därför föra fram denna paroll desto eftertryckligare och förmå de reformistiska arbetarna att genomföra den i praktiken via en enhetsfront med oss, och på grundval av denna erfarenhet sporra dem att överge Caballero och andra bedragare. Vi lyckades skapa sovjeter i Ryssland enbart därför att krav på sådana restes inte bara av oss, utan även av mensjevikerna och socialistrevolutionärerna, även om de givetvis hade andra syften med det hela.

I Spanien kan vi inte skapa några sovjeter just därför att varken socialisterna eller syndikalisterna vill ha sovjeter. Detta innebär att man inte kan skapa en enhetsfront och upprätta organisatorisk enhet med majoriteten av arbetarklassen under denna paroll.

Men nu har Caballero själv, under tryck från massorna, tvingats att ta fasta på parollen om arbetarkontroll och har därmed öppnat dörrarna för enhetsfrontspolitiken och för att skapa en organisation som omfattar arbetarklassens majoritet. Vi måste ta tag i detta med båda händerna. Förvisso kommer Caballero att försöka omvandla arbetarkontrollen till en kapitalisternas kontroll över arbetarna. Men denna senare fråga handlar redan om en annan sak, nämligen styrkeförhållandena inom arbetarklassen. Om vi i denna revolutionära epok lyckas skapa fabrikskommittéer över hela landet, då kommer herrarna Caballero och Co att ha förlorat den avgörande striden.

Den separatistiska rörelsen och Iberiska sovjetfederationen

Du skriver om risken för att vi oavsiktligt kan komma att stödja Madrid-liberalismen om vi stannar vid att hävda att "balkanisering" av Iberiska halvön är oförenlig med proletariats mål. Du har helt rätt. Om jag inte tillräckligt betonade detta i mitt förra brev, är jag beredd att nu göra det tio gånger om.

Analogin mellan de två halvöarna behöver verkligen kompletteras. Det fanns en tid då Balkanhalvön var enad under den turkiska adelns, militaristernas och prokonsulernas styre. De förtryckta folken längtade efter att störta sina förtryckare. Om vårt motstånd mot en delning av halvön hade ställts mot dessa folkliga strävanden, då skulle vi ha agerat som lakejer åt de turkiska paschorna och bejerna. Å andra sidan vet vi emellertid att folken på Balkan, efter att de befriats från det turkiska oket, råkade i luven på varandra under årtionden. Även i denna fråga kan den proletära förtruppen tillämpa idén om den permanenta revolutionen: frigörelse från det imperialistiska oket, som är den demokratiska revolutionens viktigaste fråga, bör omedelbart leda fram till en federation av sovjetrepubliker som den statliga formen för den proletära revolutionen.

Vi motsätter oss inte den demokratiska revolutionen, utan stödjer den tvärtom ovillkorligt, även om den leder till en separation (dvs vi stödjer kampen men inte illusionerna), men samtidigt framför vi vår egen oberoende ståndpunkt i den demokratiska revolutionen, rekommenderar, ger råd och framför idén om en sovjetfederation på Iberiska halvön som en del av Europas förenta stater. Det är enbart i denna form som min uppfattning är komplett.

Naturligtvis bör Madrid-kamraterna, liksom de spanska kamraterna i allmänhet, använda balkaniseringsargumentet med särskild försiktighet.

Översättning: *Martin Fahlgren*

Till innehållsförteckningen för artikelsamlingen [Trotskij om Spanien](#)